

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΡΕΨΟΥΝ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

✘ Ο Τιμ Μπέρνερς Λι, ο άνθρωπος που δημιούργησε το διαδίκτυο, το world wide web (www), προειδοποιεί για τις τρεις τάσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην καταστροφή του internet. “Φαντάστηκα το διαδίκτυο ως μια ανοιχτή πλατφόρμα που θα επέτρεπε σε όλους, παντού, να μοιράζονται πληροφορίες, ευκαιρίες πρόσβασης και να συνεργάζονται πέρα από γεωγραφικά και πολιτιστικά σύνορα. Με πολλούς τρόπους, το διαδίκτυο έχει ζήσει μέχρι σήμερα αυτό το όραμα, αν και υπήρξε μια επαναλαμβανόμενη μάχη για να κρατηθεί ανοικτό. Αλλά κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, ανησυχώ όλο και περισσότερο για τρεις νέες τάσεις, οι οποίες πιστεύω ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν προκειμένου το διαδίκτυο να εκπληρώσει τις πραγματικές δυνατότητές του ως ένα εργαλείο που εξυπηρετεί όλη την ανθρωπότητα.

1) Χάσαμε τον έλεγχο των προσωπικών μας δεδομένων

Το σημερινό επιχειρηματικό μοντέλο για πολλές ιστοσελίδες προσφέρει δωρεάν το περιεχόμενο τους με αντάλλαγμα τα προσωπικά μας δεδομένα. Πολλοί συμφωνούμε σε αυτό –συνά με την αποδοχή μακροσκελών και μπερδεμένων εγγράφων με όρους και προϋποθέσεις- αλλά ουσιαστικά δεν μας πειράζει να συλλέγονται κάποιες πληροφορίες μας σε αντάλλαγμα των δωρεάν υπηρεσιών. Όμως, ξεχνάμε ένα κόλπο. Καθώς τα δεδομένα μας στη συνέχεια αποθηκεύονται σε ιδιόκτητα σιλό, χωρίς την επίβλεψή μας, συνειδητοποιούμε ότι χάνουμε τα οφέλη που θα απολαμβάναμε αν είχαμε άμεσο έλεγχο σε αυτά τα δεδομένα, και επιλέγαμε πότε και με ποιον θα τα μοιραζόμαστε. Επιπλέον, συχνά δεν υπάρχει κανένας τρόπος να πάρουμε πίσω από τις εταιρίες τα δεδομένα που μάλλον δεν θα μοιραζόμασταν- ειδικά με τρίτους- οι «Όροι και Προϋποθέσεις» τα ζητούν όλα και δεν δίνουν τίποτα με λίγα λόγια.

Αυτή η εκτεταμένη συλλογή δεδομένων από τις εταιρείες έχει και άλλες επιπτώσεις. Μέσω της συνεργασίας – ή του εξαναγκασμού – οι εταιρείες ή οι κυβερνήσεις παρακολουθούν όλο και περισσότερο κάθε κίνησή μας σε απευθείας σύνδεση, περνώντας ακραίους, πολλές φορές, νόμους που ποδοπατούν τα δικαιώματά μας στην ιδιωτικότητα. Σε καταπιεστικά καθεστώτα, είναι εύκολο να δει κανείς τον ισχυρό αντίκτυπο όλων αυτών, όπως bloggers που μπορεί να συλληφθούν ή να σκοτωθούν και πολιτικοί αντίπαλοι που μπορεί να παρακολουθούνται. Αλλά ακόμη και σε χώρες όπου πιστεύουμε ότι οι κυβερνήσεις θέτουν στο επίκεντρο το συμφέρον των πολιτών, βλέποντας το συνολικά, πάντα η κατάσταση πηγαίνει όλο και πιο μακριά. Αυτό δημιουργεί δυσάρεστες επιπτώσεις στην ελευθερία του λόγου και το διαδίκτυο σταματά να χρησιμοποιείται ως χώρος εξερεύνησης σημαντικών θεμάτων, όπως ευαίσθητα θέματα υγείας, σεξουαλικότητας ή θρησκείας.

2) Η διάδοση της παραπληροφόρησης είναι πολύ εύκολη στο διαδίκτυο

Σήμερα, οι περισσότεροι άνθρωποι βρίσκουν ειδήσεις και πληροφορίες στο διαδίκτυο μέσω μόνο ενός περιορισμένου αριθμού ιστοσελίδων μέσω ενημέρωσης, κοινωνικών δικτύων και μηχανών αναζήτησης. Οι ιστότοποι αυτοί κερδίζουν περισσότερα χρήματα όταν κάνουμε κλικ στους συνδέσμους που μας προβάλλουν. Και επιλέγουν τι ακριβώς θα μας προβάλλουν βάσει αλγόριθμων που μαθαίνουν για εμάς από τα προσωπικά μας δεδομένα που συνεχώς συλλέγουν. Το καθαρό αποτέλεσμα είναι ότι αυτές οι σελίδες μας δείχνουν το περιεχόμενο που πιστεύουν ότι είναι περισσότερο πιθανό να κάνουμε κλικ- πράγμα που σημαίνει ότι η παραπληροφόρηση, ή οι «ψεύτικες ειδήσεις», που συνήθως είναι εκπληκτικές, συγκλονιστικές, ή που έχουν σχεδιαστεί για να ανταποκρίνονται στις προκαταλήψεις μας, μπορούν να εξαπλωθούν σαν πυρκαγιά. Και μέσω της χρήσης της επιστήμης των δεδομένων και στρατών από bots, όσοι έχουν κακές προθέσεις μπορούν να ξεγελάσουν το σύστημα και να διασπείρουν παραπληροφόρηση για οικονομικό ή πολιτικό κέρδος.

3) Η διαδικτυακή πολιτική διαφήμιση χρειάζεται διαφάνεια και κατανόηση

Η πολιτική διαφήμιση μέσω διαδικτύου έγινε γρήγορα μια εξεζητημένη βιομηχανία. Το γεγονός ότι οι περισσότεροι άνθρωποι παίρνουν τις πληροφορίες τους από λίγες μόνο πλατφόρμες ενημέρωσης και η πολυπλοκότητα των αλγορίθμων συνεχώς αυξάνεται αντλώντας στοιχεία προσωπικών δεδομένων, σημαίνει ότι οι πολιτικές εκστρατείες πλέον οικοδομούνται βάσει ατομικών διαφημίσεων στοχεύοντας άμεσα στους χρήστες. Βάσει μιας πηγής, στις αμερικανικές εκλογές του 2016, πάνω από 50.000 παραλλαγές διαφημίσεων προβάλλονταν κάθε μέρα στο Facebook, μια κατάσταση σχεδόν αδύνατον να ελεγχθεί.

Υπάρχουν επίσης στοιχεία τα οποία δείχνουν ότι κάποιες πολιτικές καμπάνιες—τόσο στις ΗΠΑ όσο και αλλού ανά τον κόσμο—χρησιμοποιούνται με ανήθικους τρόπους, για παράδειγμα εκθέτοντας τους ψηφοφόρους σε ψεύτικες ειδήσεις ή κρατώντας τους μακριά από συγκεκριμένες δημοσκοπήσεις. Η στοχευμένη διαφήμιση επιτρέπει σε μια προεκλογική εκστρατεία να διακηρύσσει εντελώς διαφορετικά πράγματα, ίσως και συγκρουόμενα μεταξύ τους, ανάλογα με το κοινό ή την ομάδα όπου απευθύνεται. Είναι άραγε αυτό δημοκρατικό;

Πρόκειται για σύνθετα προβλήματα, οι λύσεις των οποίων προβλέπονται εξίσου σύνθετες. Ωστόσο, μερικά μονοπάτια που οδηγούν στην πρόοδο είναι ήδη ξεκάθαρα. Θα πρέπει να εργαστούμε από κοινού με τις εταιρίες που ασχολούνται με το διαδίκτυο ώστε να επιτύχουμε μια ισορροπία με την οποία ένα σεβαστό μέρος του ελέγχου επί των προσωπικών δεδομένων θα επιστρέψει στα χέρια του κοινού, συμπεριλαμβάνοντας παράλληλα νέες τεχνολογίες όπως προσωπικά «data rods» και εξερευνώντας εναλλακτικά μοντέλα εσόδων όπως εγγραφές και συμβολικές πληρωμές.

Θα πρέπει να παλέψουμε ενάντια στους ακραίους νόμους των κυβερνήσεων που επιδιώκουν να επιτηρούν τους πολίτες, ακόμη και προσφεύγοντας στα δικαστήρια αν είναι απαραίτητο. Πρέπει

να καταπολεμήσουμε την παραπληροφόρηση ενθαρρύνοντας τις εταιρίες με καίριο ρόλο, όπως για παράδειγμα η Google και η Facebook, να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για την εξάλειψη του προβλήματος, αποφεύγοντας τη δημιουργία οποιωνδήποτε κεντρικών οργάνων που θα αποφασίζουν τι είναι «αλήθεια» ή όχι. Χρειαζόμαστε περισσότερη διαφάνεια στη λειτουργία των αλγόριθμων ώστε να καταλάβουμε πώς λαμβάνονται οι σημαντικές αποφάσεις που επηρεάζουν τις ζωές μας και ένα σύνολο κοινών αρχών που πρέπει να ακολουθούνται από όλους. Πρέπει επειγόντως να καλύψουμε το νομικό κενό σχετικά με τη ρύθμιση ζητημάτων πολιτικής εκστρατείας.

Η ομάδα μας στο Web Foundation εργάζεται για πολλά από αυτά τα θέματα, ως μέρος της νέας στρατηγικής μας για τα επόμενα πέντε χρόνια – ερευνώντας τα προβλήματα ενδελεχώς, προτείνοντας δραστικές λύσεις προληπτικής πολιτικής και προωθώντας συνεργασίες ώστε να οδηγήσουν στην πρόοδο για ένα διαδίκτυο που δίνει δύναμη και ίσες ευκαιρίες σε όλους. Σας καλώ να στηρίξετε το έργο μας, ωστόσο μπορείτε απλά και να το διαδώσετε, να συνεχίσετε την πίεση προς τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις ή να προσφέρετε μια δωρεά. Έχουμε επίσης συντάξει έναν κατάλογο άλλων οργανώσεων που αγωνίζονται για τα ψηφιακά δικαιώματα παγκοσμίως.

Μπορεί να έχω εφεύρει το διαδίκτυο, αλλά όλοι σας έχετε συμβάλλει στο να γίνει αυτό που είναι σήμερα. Όλα τα blogs, οι δημοσιεύσεις, τα tweets, οι φωτογραφίες, τα βίντεο, οι εφαρμογές, οι ιστοσελίδες και πολλά άλλα αντιπροσωπεύουν τη συνεισφορά εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλο τον κόσμο στην οικοδόμηση της online κοινότητας μας. Όλοι έχουν βοηθήσει, από τους πολιτικούς που αγωνίζονται για να κρατήσουν το διαδίκτυο ανοιχτό, μέχρι οργανισμούς όπως ο W3C για την ενίσχυση της δύναμης, της προσβασιμότητας και της ασφάλειας της τεχνολογίας, και τους ανθρώπους που κατέβηκαν στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν.

Τη χρονιά που έφυγε, είδαμε τους πολίτες της Νιγηρίας να αντιστέκονται σε ένα νομοσχέδιο σχετικά με τα μέσα κοινωνικής

δικτύωσης που θα παρεμπόδιζε την ελεύθερη έκφραση στο διαδίκτυο, προκαλώντας λαϊκή κατακραυγή και διαδηλώσεις στο Καμερούν, οι οποίες βρήκαν μεγάλη υποστήριξη του κοινού για την ουδετερότητα του δικτύου τόσο στην Ινδία όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συμβάλαμε όλοι στην οικοδόμηση του διαδικτύου που έχουμε, και τώρα είναι στο χέρι όλων μας να οικοδομήσουμε το διαδίκτυο που θέλουμε – για όλους. Αν επιθυμείτε να συμμετέχετε πιο ενεργά, συνταχθείτε μαζί μας ή προσφέρετε μια δωρεά σε κάποια από τις οργανώσεις που εργάζονται για τα θέματα αυτά σε όλο τον κόσμο.

*** Δημοσιεύθηκε στο World Wide Web Foundation/
Μετάφραση: European Business**

Πηγή/φωτογραφία: tvxs.gr